

Duurzaam Vooruit: Aanbevelingen van de Dutch Sustainable Growth Coalition aan de programmacommissies

Den Haag, 4 juli 2025

Sinds 2012 zijn AkzoNobel, dsm-firmenich, FrieslandCampina, HEINEKEN, KLM, Philips, Shell en Unilever samen actief binnen de Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC)¹. De CEO's van deze coalitie, ondersteund door alle landendirecteuren, zetten zich in voor de ontwikkeling van een toekomstbestendige wereld met inclusieve, sociale en duurzame groei. Daarin wordt effectief samengewerkt met de Nederlandse overheid. De focus van de DSGC ligt op drie thema's: de klimaattransitie, de transitie naar een circulaire economie, en bestaanszekerheid in de waardeketen, waaronder de voorbereiding en invoering van Europese richtlijnen als de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD).

De wereld lijkt steeds instabieler te worden. Geopolitieke spanningen, klimaatverandering, maatschappelijke polarisatie, grondstoffenschaarste, digitale dreigingen en een complexe energietransitie zetten bestaande zekerheden onder druk. Voor een open economie als Nederland, sterk verweven in internationale waardeketens, vraagt dit om richting, consistentie en samenwerking. De Dutch Sustainable Growth Coalition staat – zoals de naam al aangeeft – voor duurzame groei: groei die de noodzakelijke transitie versnelt én onze internationale concurrentiekracht versterkt. Dat maakt nieuwe investeringen mogelijk, creëert banen en stelt ons in staat om onze welvaart op een toekomstbestendige manier te behouden. Juist in deze context is het van belang om beleid en wetgeving die deze transitie mogelijk maken voortvarend voort te zetten, en tegelijkertijd de vraag naar duurzame oplossingen verder te stimuleren.

Nederland als open economie biedt veel kansen maar is daardoor ook in hoge mate kwetsbaar voor externe afhankelijkheden. Het Nederlands investeringsklimaat en het concurrentievermogen staan steeds meer onder druk. We dreigen achterop te raken ten opzichte van landen om ons heen. De beleidskeuzes die nu worden gemaakt, zullen van doorslaggevend belang zijn voor het toekomstperspectief en de economische positie van Nederland in de komende decennia. Het waarborgen van duurzame economische groei vereist actief beleid waar strategische autonomie en steeds belangrijker element van is. Alleen als innovatie en duurzame economische groei blijvend en in samenhang worden gestimuleerd, kunnen we de investeringen doen die nodig zijn om onze economie en industrie verder te verduurzamen. Uit recent onderzoek blijkt dat jongeren klimaatverandering steeds minder als urgent probleem ervaren² – wat het belang onderstreept van politiek leiderschap dat richting geeft en vertrouwen wekt. Tegen deze achtergrond doet de DSGC een nadrukkelijke oproep aan programmacommissies: veranker duurzame groei in uw plannen. Niet als tijdelijk onderdeel, maar als structurele beleidskeuze. De standpunten die wij hieronder benoemen zijn essentieel voor de toekomst van Nederland en vragen om partijoverstijgende keuzes. Wij zullen deze punten blijven benadrukken.

¹ De [Dutch Sustainable Growth Coalition](#) (DSGC) verenigt acht van origine Nederlandse internationaal opererende bedrijven. Samen zetten de CEOs van de DSGC hun leiderschap in voor de ontwikkeling naar een toekomstbestendige wereld en duurzame groei. De DSGC stimuleert activiteiten en internationale samenwerking in de productieketen en tussen sectoren die substantieel bijdragen aan de realisering van de VN-Sustainable Development Goals (SDGs) in 2030.

² [Klimaatverlamming: de barrières tussen duurzaam denken en duurzaam doen - Ipsos I&O](#) (12 juni 2025).

De Dutch Sustainable Growth Coalition doet dan ook concreet de volgende negen aanbevelingen:

Economische groei en investeringsklimaat

1. Een helder en stabiel wettelijk kader gericht op voorspelbaarheid en investeringszekerheid

Er is een grote bereidheid onder de DSGC-bedrijven om te investeren in de transities die noodzakelijk zijn voor de toekomst van Nederland. Een consistent en faciliterend wettelijk kader is daarbij nodig, simpelweg om fundamentele investeringsbeslissingen te kunnen nemen. Met name met betrekking tot de 'way forward' rondom stikstofproblematiek, circulariteit en klimaatbeleid ontbreken zekerheid, kaders en effectieve prikkels op dit moment. Dit belemmert voortgang en investeringen, onder andere vanuit bedrijven, evenals banken - in verband met 'perceptuele' financieringsrisico's - en maakt het voor het brede bedrijfsleven lastig om effectief en toekomstgericht te ondernemen. Daarnaast is het van belang dat Nederland zich internationaal blijft inzetten voor een sterk en voorspelbaar Europees (klimaat)beleid om investeringsruimte te vergroten en te waarborgen.

2. Positionering Nederland en Europa ten opzichte van (groen) investeringsklimaat

De huidige geopolitieke ontwikkelingen en handelstarieven zorgen voor onzekerheid, waardoor belangrijke transities worden geremd en de aandacht voor duurzaamheid en ESG verschuift. Bedrijven zoeken manieren om de focus op duurzame ontwikkeling vast te houden, om waardecreatie op lange termijn te waarborgen. Het is van groot belang verduurzaming te faciliteren door het concurrentievermogen van Nederland te versterken. Het faciliteren en stimuleren van investeringen in verduurzaming is noodzakelijk, door industriebeleid en vernieuwd Topsectorenbeleid, met aandacht voor internationale concurrentie. Zodoende worden investeringen in groene energie, hoogwaardige recycling, refurbishment en energie-efficiëntie mogelijk gemaakt. De Nederlandse overheid - met een aantal leidende topsectoren - speelt een belangrijke rol om de doelen van de *EU Clean Industrial Deal*, *EU Chemicals Industry Package*, *Sustainable Transport Investment Plan (STIP)* en *EU Circular Economy Act* te realiseren. De concurrentiekracht van EU, en Nederland in het bijzonder, is voor DSGC een noodzakelijke voorwaarde om daadwerkelijk de doelen te kunnen behalen.

3. Creëren van gelijk speelveld is cruciaal voor concurrentievermogen

Een gelijk speelveld en afspraken binnen Europa blijven essentieel om gelijke concurrentie van Europese en Nederlandse bedrijven te waarborgen. Zonder een gelijk speelveld wordt het internationaal concurrentievermogen van bedrijven die investeren in duurzame technologie verzwakt, zeker met het toenemende risico van overaanbod van goedkopere productievolumes van buiten de Europese Unie. Wet- en regelgeving dient daarom geharmoniseerd te worden op Europees niveau, zodat bedrijven in alle lidstaten onder dezelfde voorwaarden en over grenzen heen opereren. Ook is er een grondige analyse van de verschillende belastingen nodig die ondernemen in Nederland disproportioneel duurder maakt. Dit betekent concreet dat extra wetgeving op Nederlands niveau en/of het voortijdig invoeren van nationale regelgeving zonder Europees kader ongewenst is.

4. Verminderen van administratieve lasten voor de duurzaamheids-rapportage

De DSGC onderschrijft het belang van transparantie uitgewerkt in ESG-rapportagevereisten, echter wordt bij de huidige inrichting disproportioneel veel aandacht op compliance gelegd en te weinig op daadwerkelijke verduurzaming. Bedrijven spenderen momenteel een groot deel van middelen en tijd aan administratieve taken om aan nieuwe EU-regelgeving te voldoen. DSGC benadrukt de wenselijkheid ESG-rapportages te vereenvoudigen, zodat inspanningen en middelen effectiever kunnen worden ingezet om de duurzame transitie te versnellen: 'beyond compliance'. Actuele voorstellen middels het *EU Omnibus Simplification Package*³ bieden een eerste stap. DSGC-bedrijven zijn expliciet geen voorstander van volledige afschaffing van voorgestelde ESG-rapportageverplichtingen, zoals eerder voorgenomen in de *EU Corporate Sustainability Reporting Directive*.

³ [European Commission simplifies rules on sustainability and EU investments, delivering over €6 billion in administrative relief \(26 February 2025\).](#)

Strategische autonomie en weerbaarheid

5. Energietransitie en grondstoffentransitie verbeteren strategische afhankelijkheid

Investerings in het Nederlandse elektriciteitsnet zijn cruciaal. De vraag naar hernieuwbare elektriciteit groeit sneller dan de uitbreiding van het elektriciteitsnet. Dit belemmert de energietransitie, remt investeringen in duurzame technologie en houdt ons langer afhankelijk van energie uit andere landen met alle geopolitieke risico's van dien. Het is vanuit het oogpunt van klimaat én van strategische onafhankelijkheid van groot belang om in een veel hoger tempo in de energie-infrastructuur te investeren. Daarbij is het niet realistisch alle additionele kosten direct door te berekenen aan bedrijfsleven en burgers. Te hoge energiekosten leiden nu al tot verhoogde productiekosten en een stijging van de kosten van levensonderhoud in Nederland en wakkeren inflatie aan. Bovendien bestaat het risico dat te hoge nettarieven juist de investeringen in verduurzaming ontmoedigen, waardoor het kernprobleem niet wordt opgelost. Daarom moet de infrastructuurverbetering prioriteit krijgen, met financiële ondersteuning van de Nederlandse overheid zodat verdere elektrificatie kan worden gerealiseerd.

Naast het versneld verbeteren van de energie-infrastructuur voor de energietransitie draagt ook het versnellen van de grondstoffentransitie en de eiwittransitie belangrijk bij aan zowel klimaat- en milieudoelen als aan strategische autonomie. Het stimuleren en versnellen van circulaire economie en waardeketens maakt ons minder afhankelijk van de invoer van 'virgin' en kritieke grondstoffen en materialen en maakt ons minder kwetsbaar voor geopolitieke spanningen en afhankelijkheden.

6. Groene vraagcreatie

Het versnellen van noodzakelijke transitie vereist ook het creëren van structurele vraag naar schonere industriële producten (*circular, biobased, low-carbon*). Mede hierdoor worden investeringen in schonere productketens in Europa gestimuleerd en draagt het bij aan risicomitigatie. DSGC ondersteunt - samen met een brede coalitie - de oproep aan de Europese Commissie 'Demand Creation'. Vraagcreatie is zowel relevant op EU-niveau (waaronder de eerdergenoemde doelen van de *EU Clean Industrial Deal*, *Sustainable Transport Investment Plan (STIP)*, *EU Circular Economy Act* en *EU Industrial Decarbonisation Accelerator Act*) als in Nederland, waar diverse nationale normen voor nationale sectoren en ketens overwogen kunnen worden. De DSGC heeft eerder de 'Call for Demand Creation'⁴ ondertekend. De Nederlandse overheid kan samen met DSGC de oproep versterken als onderdeel van het eerdere *Joint Statement on a European Sustainable Carbon Policy Package*⁵ en *Nationale visie op duurzame koolstof in de chemische industrie*.

7. Versnellen van juridische procedures van algemene, en in bijzonder voedselindustrie-relateerde, goedkeuringsprocedures

Het proces voor juridische goedkeuring van nieuwe regelgeving in Europa is momenteel te versnipperd en traag – in het algemeen, maar in het bijzonder ook binnen de voedselindustrie. Bedrijven moeten zich door een langdurig proces werken, wat innovatie belemmert – met name in sectoren zoals de voedselindustrie. Dit leidt tot een verslechterde concurrentiepositie, bijvoorbeeld ten opzichte van de Verenigde Staten. Harmonisatie en versnelling van het goedkeuringsproces zijn daarom cruciaal om Europa te behouden als aantrekkelijke investeringsregio en als voortrekker in innovatie en biotechnologie (e.g. de eiwittransitie).

Leiderschap

8. Samenwerken met een stimulerende overheid

De transitie kunnen alleen slagen bij goede publiek-private aanpak en samenwerking. We zijn gebaat bij een Nederlandse overheid die een leidende rol neemt en actief bijdraagt aan de transitie in Nederland en in Europese context. Dit kan op verschillende manieren, waaronder: (1) het stimuleren van de vraag naar duurzame oplossingen (bijvoorbeeld groene inkoopcriteria, bijmengverplichtingen, voordelen voor gebruik van biobased materialen, stimuleren plantaardige eiwitten), (2) groen kapitaal beschikbaar te stellen en/of aantrekkelijke financieringsvoorwaarden, (3) extra investeringen in kennis en ontwikkelingswerk / R&D, conform de Lissabon-

⁴ [Call for Demand Creation to Drive Industry Investments](#)

⁵ [Joint Statement on a European Sustainable Carbon Policy Package](#)

strategie⁶, en (4) belangrijke transitiepelers (bijvoorbeeld recyclers) te ondersteunen. Een heldere governance en transitiepaden met korte-termijn stappen en lange-termijn doelen zijn hierin van groot belang. Tot slot kan de Nederlandse overheid het goede voorbeeld geven door duurzaamheidsverplichtingen (meer) te verankeren in haar eigen inkoopbeleid.

9. Communiceren van de waardecreatie door bedrijfsleven

Het publieke debat in Nederland is versplinterd en gepolariseerd. We zouden gebaat zijn om het gemeenschappelijke doel – inclusief de waardecreatie door het bedrijfsleven – beter voor ogen te houden en ook te communiceren. Gezamenlijk kunnen de publieke en private sector een narratief vormen over hoe de toekomst (van Nederland) eruit gaat zien. Zo kan het vertrouwen richting een 'duurzame economie en perspectiefrijke toekomst' worden hersteld.

Als internationaal opererende bedrijven met een aanzienlijke aanwezigheid in Nederland streven we er naar de publiek-private samenwerking met de Nederlandse overheid te versterken en actief bij te dragen aan de realisatie van alle aspecten van inclusieve, sociale en duurzame groei zoals in deze brief bepleit.

We zijn zeer bereid om onze visie en voorstellen nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Jan Peter Balkenende
Voorzitter DSGC

Ook namens de (NL) CEO's:

Kees-Jan Starrenburg, CEO NL AkzoNobel
Joris de Beer, President dsm-firmenich Nederland
Jan Derck van Karnebeek, CEO FrieslandCampina
Dolf van den Brink, CEO HEINEKEN
Marjan Rintel, CEO KLM
Sylvia van Es, President Philips Nederland
Frans Everts, President-directeur Shell Nederland
Robbert de Vreede, CEO NL Unilever

⁶ [R&D-investeringen in internationaal perspectief - Rathenau Instituut](#)